

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Mai este actuală astăzi Sfânta Scriptură?

Contextul lumii de azi și provocările ei nasc această întrebare, mai ales în rândul celor tineri asaltați de diverse și multiple informații. Situațiile societății noastre ne provoacă permanent la căutarea unor repere, a unor răspunsuri. Ori, Scriptura rămâne o carte de referință a umanității, de aici nevoia apelării la o carte care a susținut generații de-a rândul, care a oferit repere incontestabile peste veacuri.

Pentru Biserică este definit locul ocupat de Scriptură. Biserica nu poate exista fără Biblie, în aceeași măsură în care Biblia nu poate exista fără Biserică. Cât privește raportul ei cu istoria, Scriptura a avut parte de interpretări și reinterpretări, de glorie și de decadență, de evlavie și de contestare. Cert este că a interacționat cu cultura vremii așa cum interacționează și astăzi cu cultura modernă și postmodernă.

Încă din perioada iluministă Biblia este considerată a fi o poveste, un mit, la fel ca și celelalte mituri care au stat la baza societăților și religiilor antice. Dar, Scriptura revelează o „singură și mare poveste”, de la *Facere* la *Apocalipsă*. Cuprinde întreaga istorie așa cum arată primele cuvinte ale Scripturii, „La început” și ultimele cuvinte, „Amin! Vino Doamne, Iisuse!” În această axă a timpului se desfășoară istoria noastră și istoria mântuirii, istoria noastră cu Dumnezeu și a lui Dumnezeu cu noi, pentru că nu numai noi îl căutăm pe Dumnezeu ci și Dumnezeu ne caută pe noi și Scriptura este o istorie a lui Dumnezeu cu noi și a noastră cu El.

În al doilea rând este contestată noțiunea de adevăr. Este oare adevărat tot ceea ce s-a întâmplat cu Iisus sau tot ceea ce a spus El? Deține oare Scriptura adevărul absolut? Pentru societatea zilelor noastre orice adevăr trebuie cântărit, măsurat și verificat. Suntem obișnuiți să privim adevărul din perspectiva viziunii noastre asupra realității și să nu înțelegem adevărul ca întreg. În aceste condiții adevărul devine relativ și contextual. „Ceea ce este adevărat pentru tine” se poate să nu fie același lucru cu „ceea ce este adevărat pentru mine”. Construcția socială a realității poate fi foarte diferită de la o societate la alta. Această perspectivă a devenit o

modă culturală, un adevăr absolut și de nechestionat al zilelor noastre.

Ca un răspuns la această poziție afirmăm că pentru creștini adevărul este Hristos. Adevărul nu este un concept ci o Persoană. Hristos nu este un adevăr principial, cuantificabil printr-un concept și generator de sisteme doctrinare sau coduri morale. Hristos este adevărul personal al fiecăruia dintre noi și al lumii întregi, nu reprezintă adevăruri doctrinare abstracte, ci se descoperă pe Sine ca Cel ce este „Calea, Adevărul și Viața”.

Tradiția ortodoxă mărturisește identitatea Adevărului în reciprocitatea dintre Hristos ca Persoană și Hristos ca trup tainic al Bisericii. Împărtășirea adevărului prin experiența harului din viața Bisericii îl eliberează pe om de tiparele strâmte ale rațiunii autonome. „Veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi” (Ioan 8, 32).

În al treilea rând, poate oferi Scriptura răspunsul la întrebarea „Cine sunt eu?” În acuta criză de identitate a societății actuale ce poate oferi Scriptura? O simplă privire asupra ziarelor și revistelor, aceea ce numim astăzi *media*, ne va arăta incertitudinea cu privire la orice e un mod de viață. Este, în fond, aerul cultural pe care mulți oameni îl respiră tot timpul. Această incertitudine duce la o căutare a certitudinii. De aici seducția fundamentalismului, care în lumea actuală nu e atât o întoarcere la viziunea despre lume premodernă, ci tocmai la o formă de modernitate.

În aceste condiții Scriptura are multe de spus despre cine suntem ca oameni și ca membri ai poporului lui Dumnezeu, ca cei care suntem făcuți după chipul lui Dumnezeu și suntem chemați să reinnoim în noi acest chip.

Aceste trei poziții față de Scriptură arată atitudinea lumii moderne față de „Cuvântul lui Dumnezeu”, dar și răspunsul Bisericii la provocările actuale, care nu fac altceva decât să actualizeze și să împrățieze „mare poveste de iubire a lui Dumnezeu cu lumea”. Scriptura este și va fi actuală. Această actualitate este dată de Duhul Sfânt care face viu Cuvântul lui Dumnezeu, în orice vreme și în orice loc.

Protosinghel Nicolae M. TANG

PREDICA

Credința sutașului

Duminica a IV-a după Rusalii

„Pe când intra în Capernaum, s-a apropiat de El un sutaș, rugându-L și zicând: Doamne, sluga mea zace în casă, slăbănog, chinându-se cumplit. Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca. Dar sutașul, răspunzând, i-a zis: Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai zi cu cuvântul și se va vindeca sluga mea. Că și eu sunt om sub stăpânirea altora și am sub mine ostași și-i spun acestuia: Du-te, și se duce; și celuiilalt: Vino, și vine; și slugii mele: Fă aceasta, și face. Auzind, Iisus s-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă: la nimeni, în Israel, n-am găsit atâta credință. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor. Iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților. Și a zis Iisus sutașului: Du-te, fie ție după cum ai crezut. Și s-a însănătoșit sluga lui în ceasul acela.” (Matei 8, 5-13)

Iubiți frați și surori,

Pericopa evanghelică de astăzi ne înfățișează un prim contact al Mântuitorului Hristos cu un reprezentant al puterii stăpânitoare a Țării Sfinte, un sutaș roman. Și această întâlnire l-a bucurat nespuse de mult pe Domnul, care a rămas impresionat de credința acestui ofițer roman, deci păgân. Evangheliștii menționează că acest sutaș avea un respect și o afinitate pentru evrei, pentru că le construise sinagoga. Iar mai marii poporului, oarecum arătând că le pasă de acel sutaș doreau să-i înlesnească o întrevvedere cu Învățătorul (cf. Luca 7, 3).

Însă numaidecât Iisus este întâmpinat de sutaș care-I cere vindecarea (atenție!) slujitorului său. Remarcăm aici că sutașul nu se roagă pentru sine, sau pentru un membru de sânge al familiei sale, ci pentru o slugă. Acest lucru arată un suflet nobil. Pentru el, ca stăpân, ca și comandant, un slujitor putea să nu reprezinte mare lucru. Știm că în Antichitate slugile nu aveau soarta cea mai fericită și de multe ori stăpânii dispuneau chiar de viața acelora. Dar vedem în primul rând, o dovadă de grijă și de compasiune sinceră a sutașului pentru cel care îl slujea și care acum era în suferință.

Și această sensibilitate și această inimă nobilă au fost ca un teren în care

a răsărit credința și s-a întărit. Căci spune Sfântul Ioan Gură de Aur: „Ceea ce este hrana pentru trup, aceea e viața virtuoaasă pentru credință.” Și așa cum hrana întreține viața biologică, așa și o viață curată întreține și întărește credința. Credința este o virtute, dar și un dar al Duhului Sfânt. Și pentru ca acest dar să rămână în noi și să aducă roadă este nevoie și de o viață pe măsura cerințelor credinței.

Se vedește credința acestui sutaș roman prin răspunsul dat când Mântuitorul îi spune că va veni să-i vindece sluga: „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci zi numai cu cuvântul și se va vindeca sluga mea.” Smerenie și credință. Învățăm deci, că rugăciunea trebuie unită cu smerenia. Noi cerem de la Dumnezeu, dar în așa fel să cerem încât rugăciunea noastră să nu fie ca o poruncă adresată Divinității, sau ca și cum am fi vrednici de a primi ceva. Poate de multe ori nu primim răspuns rugăciunilor noastre, pentru că nu le facem cu smerenie. Și mai mult, sutașul se smereste prin faptul că el devine slujitorul slujitorului său. Lucru demn de urmat și pentru cei care se află în funcțiile de conducere.

Continuare în pagina 2

Pr. Sorin ILOTA

Din sumar

► Studii biblice
pagina 3, Pr. Sorin COSMA

► Știri
pagina 4

Examenul de disertație la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad

În ziua de 10 iulie 2019 a avut loc susținerea examenului de disertație pentru cele două programe masterale ale Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad: *Pastorație și viață liturgică*, respectiv *Doctrină și cultură creștină*.

Conform Metodologiei de examen, absolvenții acestor cursuri masterale au întocmit, în prealabil, și au prezentat în fața Comisei lucrări științifice în care au abordat diverse teme teologice de actualitate, rod al cercetărilor întreprinse de-a lungul celor doi ani de studii. Conform hotărârilor Sinodale, toți absolvenții care au promovat acest examen au depus jurământul în capela Facultății de Teologie din Arad.

Cu această ocazie, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte dr. Timotei Sevițiu, Arhiepiscopul Aradului, părintele decan, profesor dr. Cristinel Ioja, a adresat un cuvânt de mulțumire Înaltpreasfinției Sale pentru prezență și pentru susținerea activităților ce se desfășoară în Facultatea de Teologie din Arad. Totodată, sfinția sa i-a felicitat pe absolvenți pentru întreaga lor activitate depusă în cadrul studiilor masterale precum și în elaborarea lucrărilor de dizertație prezentate, toate acestea constituindu-se într-un bun fundament pentru continuarea studiilor la nivelul școlii doctorale din facultate arădeană. În virtutea jurământului depus de către absolvenți, a precizat părintele decan, se desprind cel

puțin două principii călăuzitoare în viață: „ascultarea față de ierarhia bisericească, la care se adaugă apărarea și promovarea bunului nume al acestei școli teologice, cu o vechime de aproape două veacuri”. Cuvinte de mulțumire le-au fost adresate și cadrelor didactice care au fost

implicate în procesul academic, îndrumându-i atent pe cursanții de la programele masterale.

Înaltpreasfinția Sa i-a felicitat, la rândul-i, pe absolvenți, subliniind că prezența și lucrarea lor academică aduc plus de valoare prestigioasei Facultăți de Teologie din

Arad, nu numai pe plan local ci și în locurile unde aceștia își desfășoară activitatea. Ierarhul le-a adresat și binecuvântarea arhierescă pentru ca tot ceea ce au acumulat să poată fi valorificat cu spor, spre propășirea Bisericii noastre.

Pr. Filip ALBU

Rugăciunea, izvor de bucurie

Întreaga tradiție creștină răsăriteană insistă asupra practicării rugăciunii. Conform sfinților părinți ai Bisericii noastre rugăciunea este cea mai importantă activitate a unui creștin. Avva Evagrie Ponticul spune despre rugăciune că „este convorbirea minții cu Dumnezeu.” Există o gamă variată de rugăciuni: fie în mintea și inima credinciosului, fie prin cultul divin public: prin diversitatea glasurilor înălțate spre lauda lui Dumnezeu, fie prin cântece și cântările stihurilor, ale troparelor, fie prin felurite citiri, toate înălțate din dragoste de Dumnezeu.

Rugăciunea în concepția gândirii ascetice răsăritene este cauza tuturor lucrurilor bune, este „ mijlocul prin care(omul) găsește ajutor și izvor de mântuire, și visterie de încredere, și liman izbăvitor de vijelie, și lumină celor din întuneric și sprijin celor slabi și acoperământ în vremea încercărilor și ajutor în ascușul bolilor și pavază izbăvitoare în război și săgeată ascuțită împotriva vrăjmașilor.” spunea Sfântul Isaac Sirul.

Prin rugăciune ne întâlnim cu Dumnezeu și tocmai de aceasta darurile duhovnicești și vedeniile mistice au fost dăruite sfinților în timpul rugăciunii.

Îngerul lui Dumnezeu a venit la preotul Zaharia, tatăl Sfântului Ioan Botezătorul, în timpul tămaierii, în timpul rugăciunii, tot în timpul rugăciunii Petru, în ceasul al șaselea, pe acoperișul casei, făcându-i-se foame a avut o viziune cerească, animale curate și necurate erau pe o pânză coborâtă din cer, iar cineva îl îndemna să mănânce, însă Sfântul Apostol Petru a răspuns: „Nicidecum, Doamne, căci niciodată n-am mâncat nimic spurcat și necurat.” (Faptele Apostolilor 10, 14).

Această vedenie i-a permis lui Petru, apostolul să știe că evreii se pot apropia de acum înainte și de oameni din alte popoare, idee care reiese chiar din cuvintele Sfântului Apostol Petru: „(...) dar mie Dumnezeu mi-a arătat să nu numesc pe nici un om spurcat sau necurat.” (Faptele Apostolilor 10, 28).

Făcând o paranteză, vreau să menționez aici, că expresia demonică care circulă printre oamenii de azi este falsă: „Nu da, că nu mai ai!” este total greșită, nu este de la Dumnezeu. Biserica învață că mai fericit este a da, decât a lua și cât de bune sunt milosteniile în fața Domnului Dumnezeu. Centurionul Corneliu s-a învrednicit să-l primească pe

Sfântul Apostol Petru tocmai datorită faptului spune, Biblia că s-a rugat și a făcut milostenie: „Corneliu, a fost ascultată rugăciunea ta și milosteniile tale au fost pomenite înaintea lui Dumnezeu.” (Faptele Apostolilor 10, 31), i-a spus îngerul lui Corneliu.

Referitor la milostenie Sfântul Isaac Sirul zice: „Nimic nu poate apropia inima mea așa de mult de Dumnezeu, ca milostenia.”

Rugăciunea adevărată cere niște condiții: să fie făcută cu atenție și fără împrăștiere, cu smerenie, cu duioșie adâncă, cu lacrimi, cu bucurie duhovnicească, cu răbdare și căldură, cu iubire de Dumnezeu, din adâncul inimii și cu credință neclintită și astfel rugăciunea ajunge la urechea lui Dumnezeu. Când cineva vine înaintea lui Dumnezeu prin rugăciune, trebuie să fie asemeni unui copilăș care nu știe să vorbească, dar care îl roagă pe Tatăl lui. Apoi când cineva se roagă cu cuvintele altcuiva, el trebuie să se roage ca și cum ar fi ale sale. Este important în acest caz să medităm la rugăciune, mai ales dacă citim psalmi. Este important să cerem Împărăția lui Dumnezeu: „ Cereți mai degrabă Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă.”

(Matei 6, 33). Uneori cerem și nu primim imediat sau poate deloc, Sfântul Isaac Sirul lămurăște: „Iar de ceri lui Dumnezeu un lucru, și trebuie să aștepti mult, pentru că nu te ascultă degrabă, nu te întrista. Căci nu ești tu mai înțelept ca Dumnezeu. Aceasta și se întâmplă fie pentru că ești nevrednic de ceea ce ceri, fie pentru că nu sunt căile tale pe măsura cererilor tale, ci dimpotrivă, fie pentru că n-ai ajuns la măsura de a primi darul pe care-l ceri.”

Alteori rugăciunile nu sunt ascultate datorită păcatelor oamenilor, în acest sens profetul Isaia spune: „Nu mâna Domnului e prea mică pentru ca să ne miluiască, nici urechea Lui grea la auzire, ca să ne audă, ci păcatele noastre au întors fața Lui ca să nu ne audă.” (Isaia 59, 1), la fel Sfântul Isaac Sirul zice: „Adu-ți aminte de Dumnezeu în toată vremea și-și va aduce și El aminte când vei cădea în cele rele.”

În concluzie să ne rugăm lui Dumnezeu ca unui Tată cu încredere, să ne lășăm în mâinile Lui, Atofințele și să nu uităm că faptele noastre bune sunt bineplăcute înaintea Sa.

Prof. Amalia STANA

Credința sutașului

Urmare din pagina 1

De vrei să fii cel dintâi, va trebui să fi slujitorul tuturor. Respectul se câștigă prin slujirea subalternului, a celui care este sub tine, și în cazul conducătorilor politici a celor care au investit încrederea în tine și te-au pus acolo în locul de frunte spre cinste; respectul nu se impune prin teroare și dictatură.

Iar acum, printr-o comparație cu sine, că și el poruncește și se fac poruncile lui întocmai, așa și Hristos, ca un Stăpân, poate poruncii bolii să se depărteze de la cel bolnav și ea se va depărta. A intuit sutașul că în fața sa, nu era doar un simplu învățător, un propovăduitor al unei filosofii, un vânzător de cuvinte fru-

moase, ci un Stăpân; Stăpân peste viață și moarte, peste sănătate și boală, un Stăpân al făpturii. Credința l-a făcut pe sutaș să vadă cu ochii minții cele ce nu se văd. El vede chenoza lui Dumnezeu, smerenia lui Dumnezeu. Smerenia omenească vede smerenia lui Dumnezeu. Amma Singlitichia, o maică a pustiului egiptean spunea că oamenii nu pot să-L vadă pe Dumnezeu pentru că nu știu să se facă așa de mici ca El, adică nu știu, sau nu vor, am spune noi, să se smerească.

În această duminică s-a rânduit a fi cinstiți și Sfinții Părinți de la Sinodul al Patrulea ecumenic (451), care au lămurit învățătura dreaptă, că în Persoana Mântuitorului Hristos sunt două

firi: omenească și dumnezeiască. Acest sinod s-a finalizat cu o ruptură, care dăinuie până astăzi, a monofiziților, adică acea denotațiune creștină care păstrează învățătura greșită că în Hristos e doar o fire, cea dumnezeiască. Noi, însă urmând învățături Sfinților Părinți credem că Mântuitorul Hristos este și Dumnezeu adevărat, dar și om adevărat în același timp. Altfel mântuirea omului nu ar fi cu putință. Ceea ce vreau să remarc este faptul că sutașul roman, fără studii de teologie, căci nu putea fi vorba pe atunci de așa ceva, ne arată că el vedea acest fapt în Persoana lui Hristos; Îl vedea ca om, dar în același timp Îl vedea și ca Dumnezeu, lucru pe care conașionalii

Domnului nu l-au văzut. Smerenia și credința luminează ochii sufletului și face să Îl vedem pe Dumnezeu.

Iubiți frați și surori,

Rămâne ca și noi, urmând sutașului să Îl bucurăm pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Și de fiecare dată când Domnul era bucurat de oameni, El spunea și lucruri privitoare la viitor. Așa a fost și acum, în cazul sutașului: că vor veni mulți de la Răsărit și de la Apus și vor sta la masă cu Avraam, părintele credincioșilor, iar fiii împărăției vor rămâne pe dinafară. Rămâne de văzut dacă vom fi și noi înaintea acelora, prin credința noastră asemenea sutașului. Amin.

Examenul de licență la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad

În zilele de 8 și 9 iulie 2019 s-a desfășurat examenul de licență la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea”, din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad.

La această sesiune s-au înscris candidați din promoția curentă și din promoția anterioară. Aceștia au susținut, conform Metodologiei de examen, două probe orale, una la disciplina Teologie Dogmatică și o probă de specialitate. Acestor două probe le-a urmat susținerea lucrării de licență în fața Comisiei, precum și depunerea jurământului, săvârșit în Capela Facultății de Teologie, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte dr. Timotei Sevicu, Arhiepiscopul Aradului.

În cuvântul său, părinte decan Cristinel Ioja, a mulțumit Înaltpreasfinției Sale pentru prezența Sa la acest eveniment important din viața Facultății de Teologie din Arad, evidențiind faptul că „această școală teologică încearcă și reușește să imprime în mintea și inima studenților și absolvenților valorile perene ale Evangheliei Domnului Iisus Hristos, păstrate și promovate de Biserica Ortodoxă românească strămoșească, prin care aceștia să poată răspunde la provocările cu care se confruntă astăzi parohiile urbane și rurale”. Totodată, sfinția sa a mulțumit colegilor profesori pentru întreaga osteneală depusă în devenirea științifică și spirituală a acestor absolvenți,

invitându-i pe noii licențiați să-și desăvârșesc studiile, la cursurile de masterat oferite de Facultatea arădeană.

Înaltpreasfinția Sa a felicitat Facultatea și pe absolvenții ei pentru rezultate obținute pe parcursul anilor de studii

precum și la acest examen de licență, exprimându-și nădejdea că „toată osteneala depusă de către profesorii Teologiei arădene, alături de studenți, va rodi cu frumoase rezultate în via Bisericii”. Mai departe, ÎPS Timotei a amintit de moștenirea

istorică a parohiilor noastre, de la sate și de la orașe, care „vă dă mărturie de preoți vrednici ce au păstorit în vremuri potrivnice. Lor trebuie să le urmați exemplul și să le continuați munca”.

Pr. F. ALBU

Studii biblice*

Volumul de față cuprinde un număr de șase studii publicate de *Părintele lect. univ. dr. Marian Vild* în perioada 2008-2016 în Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din cadrul Universității din București.

Diversele probleme tratate evidențiază preocupările autorului din domeniul studiului biblic al Noului Testament, în interpretarea specifică Bisericii Ortodoxe, alături de interesul de a actualiza permanent studiul la exigențele cercetării moderne academice.

Parcurgând cuprinsul celor șase studii, reținem rezultatele cercetării întreprinsă de autor, după cum urmează:

1. Metodele studiilor biblice moderne și erminia ortodoxă (p. 11-35).

Autorul pleacă de la faptul că scopul ermeneuticii este unul teologic – spiritual, în sensul că are prioritate vorbirea cu Dumnezeu, și apoi vorbirea despre Dumnezeu, dar nu oricum, ci în Duhul lui Dumnezeu, care ne va „călăuzi la tot adevărul” (Ioan 16,13), călăuzire ce se realizează în Biserică și pentru Biserică.

Pe temeiul acestei precizări, fără a fi împotriva metodelor moderne în domeniul cercetării biblice, autorul evidențiază faptul că erminia ortodoxă le folosește cu mult succes, ca instrumente menite să ne ajute la înțelegerea și aprofundarea Cuvântului lui Dumnezeu, ce conduce la cunoașterea lui Dumnezeu.

2. Nunta din Cana (Ioan 2, 1-11). Câteva note exegetice și teologice (p. 37-60).

Data fiind încărcătura teologică a textului care relatează despre participarea Mântuitorului la Nunta din Cana Galileii, ca început al activității Sale mesianice, săvârșind cu acest prilej prima Sa minune, studiul aduce contribuția la înțelegerea

și aprofundarea aspectelor exegetice cu implicații teologice, în primul rând minunea transformării apei în vin, și în acest context rolul Maicii Domnului în realizarea acestei minuni, cât și a implicării Fiului lui Dumnezeu în actul căsătoriei și al familiei.

3. Botezul pentru cei morți (I Corinteni 15,29) O aluzie enigmatică a Sfântului Apostol Pavel (p. 61-82).

Problema botezului pentru cei morți la care se referă textul din I Corinteni 15,29 a constituit de-a lungul vremii una din exigențele pauline, de unde și preocuparea exegetică diversificată în lămurirea ei. Făcând o incursiune în istoria exegezei textului, cu prezentarea principalelor ipoteze sugerate de interpretarea patristică și de cea modernă, autorul concluzionează că referirea paulină la botezul pentru cei morți vizează practica îndătinată a botezului creștin, ca fiind compatibilă cu teologia paulină, care interpretează botezul creștin ca pe o moarte și înviere cu Hristos (Romani 6, 3-14).

4. „Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos întru Slava lui Dumnezeu Tatăl”, Mărturisirea liturgică de inspirație biblică (I Corinteni 8, 6; Filipeni 2, 11).

Scopul acestui studiu rezidă în evidențierea corelației harice între cultul divin și „Cuvântul lui Dumnezeu, viu și lucrător” (Evrei 4,12) în viața Bisericii și a credincioșilor în cadrul evlaviei liturgice. Textul: „Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos întru Slava lui Dumnezeu Tatăl, Amin” din cadrul Sfintei Liturghii reprezintă o mărturisire de credință formată din două expresii pauline: „Unul Domn Iisus Hristos” (I Corinteni 8, 6) și „să mărturisescă toată limba că Domnul este Iisus Hristos întru slava lui Dumnezeu Tatăl” (Filipeni 2, 11). Prin exegeza celor două texte, autorul motivează asocierea lor liturgică, în sensul că ambele texte proclamă dumnezeirea lui Iisus Hristos ca

„Domn”, având în același timp o conotație trinitară și o nuanță eshatologică.

5. Epistola I Corinteni a Sfântului Apostol Pavel - Noțiuni isagogice (p. 107-129)

Noțiunile isagogice privind autorul, destinatarii, motivele și scopul scrierii, precum și contextul în care au fost redactate epistolele neotestamentare au o importanță deosebită în dezbaterile diverselor probleme cu care s-a confruntat Biserica apostolică. Deși scrierile care alcătuiesc Noul Testament au un caracter ocazional, fiind elaborate ca răspuns la situațiile concrete cu care s-au confruntat credincioșii, rezolvarea diverselor probleme de către scriitorii inspirați de Duhul Sfânt, având o autoritate dumnezeiască, rămân normative în viața creștină ca o *Sfântă Tradiție* ce reprezintă *memoria vie a Bisericii*. În acest sens, Epistola I către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel este singura din *corpus*-ul paulin, care a fost calificată drept „disciplinară”, datorită faptului că abordează cea mai bogată și diversă tematică, de la probleme practice, sociale și morale, până la cele liturgice și dogmatice...

Prezentul studiu are un interes deosebit deoarece lămurește toate aspectele isagogice legate de Epistola I către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel printr-o abordare concisă, ancorată într-o bibliografie patristică, actualizată prin studiile cele mai recente.

6. „Despre cei ce au adormit nu voim să fiți întru neștiință...” (I Tesaloniceni 4, 13). Învățătura Noului Testament cu privire la cei adormiți (p. 129-159).

Autorul examinează textele eshatologice neotestamentare în contextele specifice în care au fost surprinse de sfinții autori.

Studiul se deschide cu câteva precizări privind condiția omului căzut și moartea ca răsplată a păcatului, precum și o

succintă prezentare a concepției biblice despre alcătuirea omului. În continuare, studiul se referă la moartea și învierea credincioșilor, încheind cu capitolul privind învierea și judecata finală.

Menționăm că toate aceste aspecte, dar în special cele ale eshatologiei pauline, constituie o preocupare de mai mulți ani întreprinsă de *Părintele lector univ. dr. Marian Vild*, sintetizate într-o magistrală teză de doctorat publicată nu de mult (2017) la Editura Universității din București.

Până aici ne-am referit succint la șase studii publicate în prezenta colecție. Cu această ocazie ne-am pus legitima întrebare: *de ce numai șase ?!* ... Fiindcă Părintele lector univ. dr. Marian Vild a elaborat mai multe studii de înaltă ținută științifică publicate cu prilejul mai multor participări academice...

Dar dincolo de această remarcă, vom reține, în concluzie, că învățământul teologic universitar românesc are resurse inepuizabile în afirmarea exegezei ortodoxe, iar studiile *Părintelui Marian Vild* constituie o dovadă convingătoare în acest sens.

Pr. Sorin COSMA

* Pr. Marian Vild, *Studii biblice*, Editura Universității din București, 2018, 159 pagini.

ȘTIRI

Slujire Arhierescă în Parohia Șimand

Ziua de 7 iulie, Duminica a treia după Rusalii, a însemnat o zi de mare sărbătoare pentru credincioșii Parohiei Șimand, Protopopiatul Arad, și aceasta datorită vizitei pe care Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscopul Aradului a săvârșit-o în această comunitate de vrednici credincioși. Sărbătoarea a fost prilejuită de împlinirea a 260 de ani de la edificarea lăcașului de rugăciune precum și de comemorarea a 100 de ani de la mutarea în ceruri a celor doi preoți martiri, Cornel Popescu și Cornel Leucuța, slujitori ai Altarului bisericii din Șimand.

Înaltpreasfinția Sa a răspuns cu multă dragoste, ca de fiecare dată, invitației preoților și credincioșilor din această binecuvântată parohie din câmpia Aradului, așa cum arăta și Preaonoratul Părinte Flavius Petcuț, protopopul Aradului, în cuvântul de întâmpinare rostit la sosirea ierarhului.

După acest moment s-a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă, din sobor făcând parte: Preacuviosul Părinte dr. Iustin Popovici – Consilier cultural, Părintele Flavius Petcuț, protopopul Aradului, Preacuviosul Părinte lect. univ. dr. Nicolae M. Tang de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad și fiu al satului, Arhidiacon Dr. Tiberiu Ardelean – Inspector eparhial, Arhidiacon Florin Sirca – Inspector de Religie în cadrul I.Ș.J. Arad, Preot Mirel Dumitru – de la Parohia Chișineu-Criș și coordonator al Cercului pastoral Chișineu-Criș, preot Liviu Savulov, Preot Gheorghe Câmpan și Preot Cantemir Lipovan – toți trei pensionari, Preot Mager Aurel de la parohia Nădab, și preoții din Șimand: Gabriel Gosta, Varga Ioan și Mircea Hurdea.

Cuvântul de învățătură rostit de către Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a fost intitulat „În ascultarea imnului heruvimic” (pe baza citirilor scripturistice ale duminicii: Rom. 5; Matei 5), stăruind asupra cuvintelor „toată grija cea lumească, acum, să o lepădăm ... Ca pe Împăratul tuturor să-L primim...” adică să dăm în viața creștină întâietate celor duhovnicești față de cele pământești, făcând să domnească liniștea sufletească în locul frământărilor legate de câștigarea celor de trebuință. Pericopa apostolică, în introducerea celei evanghelice, îndeamnă la fapta cea bună prin credință, nădejde și dragoste, virtuți teologice, ca răspuns la grija lui Dumnezeu pentru lume, arătată mai ales prin jertfărea însăși a Fiului Său, spre viață și mântuire. În cursul vremii, slujitorii și enoriașii parohiei au dovedit cuvenita pricepere a urma îndemnul imnului, înscriindu-se astfel ca cinstitori ai adevăratelor valori menite să pecetluiească și pe mai departe cronică locală, un exemplu în această privință dând cei doi preoți (Cornel Popescu și Cornel Leucuța), care au dat jertfa patriotică acum 100 de ani, odată cu instaurarea administrației române în aceste părți de țară. Este și prilejul de a da mărturie despre importanța omagierii satului românesc, cu personalitățile care îl ilustrează (preoți, învățători și primari gospodari), a amintit Chiriarul nostru.

La vremea cuvenită, cei trei preoți ai Parohiei Șimand au fost distinși de către Înaltpreasfințitul Dr. Timotei după cum urmează: părintele paroh Gabriel

Gosta - iconom stavrofor, părintele Ioan Varga și Mircea Hurdea – iconomi.

La sfârșitul Sfintei Liturghii s-a săvârșit un parastas întru pomenirea celor doi preoți martiri Cornel Popescu și Cornel Leucuța.

Răspunsurile liturgice au fost oferite de Grupul vocal „Trifon Lugojan” al Catedralei Arhiepiscopale din Arad, condus de tânărul Marinel Roz

Sărbătoarea a continuat apoi cu conferirea din partea Consiliului Local Șimand și a Primăriei Șimand, a titlului de Cetățean de Onoare al localității, Înaltpreasfințitului Dr. Timotei Sevcicu, în semn de mulțumire pentru toată dragostea părintească pe care a arătat-o de-a lungul arhipăstoririi sale față de comuna noastră, față de slujitorii Sfântului altar și poporul dreptcredincios, dar și pentru întărirea legăturilor strănse care au existat încă din vechime între Centrul Eparhial și Parohia Șimand prin numeroasele vizite pe care le-a întreprins în această parohie.

La rândul său, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a înmănat Diploma de apreciere domnului primar al Comunei Șimand, Liviu-Florin Dema, în semn de cinstire pentru sprijinul acordat bisericii și frumoasa colaborare cu instituția bisericească, mai ales ținând cont și de contextul Anului omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari), când sunt apreciate eforturile administrațiilor locale sau centrale în sprijinirea și propășirea Bisericii și a fiilor ei.

Tot în acest cadru festiv a avut loc lansarea volumului „Biruit-a Crucea – Scurte considerații istorice asupra bisericii din Șimand” dedicată de autori, pr. Gabriel Gosta și prof. Carmen-Cornelia Gosta, acestui înălțător moment. Volumul, apărut în Editura Arhiepiscopiei Aradului, a fost prefațat de Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Sevcicu, care a rostit un cuvânt de apreciere la adresa autorilor, memorând și amintirea unora dintre vrednicii înaintași pomeniți între paginile cărții, dar și a celor care cu multă cinste reprezintă localitatea noastră în diverse domenii la cel mai înalt nivel, atât în țară cât și în afara ei.

La final părintele paroh Gabriel Gosta a mulțumit Întâistătorului Eparhiei pentru că a răspuns invitației, transformând sărbătoarea parohiei într-un moment de reală emoție și bucurie prin cuvântările de suflet rosite, evocând și câteva aspecte din trecutul istoric al parohiei, pomenind de ctitorirea lăcașului sfânt de către Dimitrie Cernovici la anul 1759, dar și de faptul că Șimandul a fost reședință temporară pentru unii din Întâistătorii eparhiei Aradului, episcopii Iosif Putnik și Nestor Ioanovici. A fost evocată și amintirea celor doi preoți martiri Cornel Popescu și Cornel Leucuța, dar și a altor vrednici înaintași care au slujit Altarul străbun. În semn de aleasă prețuire pentru toată dragoste și purtarea de grijă față de Parohia Șimand și față de familia preoțească din Șimand în mod deosebit, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei i-a fost dăruită o plachetă comemorativă precum și un rând de veșminte arhieresti. Tot din partea parohiei, cu acest prilej festiv a fost oferită câte o diplomă și un volum din cartea amintită, tuturor preoților prezenți la această sărbătoare, reprezentanților administrației locale și centrale prezenți, precum și tuturor distinșilor invitați, fii ai satului, care au contribuit și contribuie prin activitatea desfășurată, la promovarea localității natale.

PS Părinte Emilian Crișanul a slujit în Catedrala Episcopală din Huși

Duminică, 7 iulie 2019, Episcopia Hușilor a îmbrăcat haine de sărbătoare deoarece a fost ziua de prăznuire a Sfintei Mari Mucenițe Chiriachi, ocrotitoare a Catedra-

lei Episcopale, alături de Sfinții Apostoli Petru și Pavel. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, alături de Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, înconjurați de un numeros sobor de preoți, alcătuit din părinți consilieri, protopopi, stareți sau slujitori din Eparhie.

Răspunsurile la strană au fost date de grupul psaltic „Sfânta Mare Muceniță Chiriachi” al Episcopiei Hușilor.

După citirea fragmentului evanghelic despre grijile vieții (Matei 6, 22-33), PS Emilian Crișanul a vorbit despre conștiință și despre capacitatea de a face alegerile bune în viață: „Hristos ne arată care sunt prioritățile vieții noastre și cum trebuie să ne îngrijim pentru a fi fericiți, pentru a fi vii. Ochiul sufletească este conștiința sau discernământul. Dacă conștiința este vie, putem deosebi binele de rău. Noi putem alege să ne trăim existența după voia lui Dumnezeu, sau putem alege să ne trăim viața în afara iubirii lui Dumnezeu. Suntem liberi să alegem între bine și rău. Conștiința ne atenționează și ne îndrumă cum trebuie să ne comportăm, ce alegeri să facem, cum trebuie să privim lumea și cum trebuie să acționăm în relația cu Dumnezeu și cu oamenii. O conștiință curată este vie!”

De asemenea, Preasfinția Sa a vorbit despre căutarea Împărăției lui Dumnezeu, înțelegând ca un adevărat program de viață: „Dacă Hristos ne îndeamnă să nu ne îngrijim de bunurile materiale, nu ne îndeamnă să fim leneși, ci ne învață că trebuie să căutăm mai întâi Împărăția lui Dumnezeu. Împărăția lui Dumnezeu este un mod de viață! Este viața și iubirea în comuniune cu Preasfânta Treime, cu sfinții îngeri și cu oamenii care au devenit sfinți. Noi trebuie să conștientizăm mai des că tot ceea ce avem în viață sunt darurile lui Dumnezeu, iar darul vieții și al libertății sunt cele mai importante. Hristos vrea să nu devenim sclavii acestei lumi, robii propriei noastre existențe. Să trăim ca oameni liberi, fără nicio constrângere, nici interioară nici exterioară! Trebuie să devenim, precum Sfânta Chiriachi, mărturisitori, în lume, ai iubirii lui Dumnezeu.”

La finalul Sfintei Liturghii, Părintele Episcop Ignatie a insistat asupra simplificării stilului de viață, ca modalitate, inspirată din cuvintele Domnului Hristos, de a ne elibera de stresul și grijile cotidiene. La finalul cuvântului său, Ierarhul Hușilor a mulțumit Preasfințitului Emilian Crișanul pentru bucuria de a fi împreună la sărbătoarea ocrotitoare Episcopiei Hușilor, precum și tuturor celor prezenți pentru dragostea față de Sfânta Chiriachi, manifestată prin participarea la Sfânta Liturghie.

Ziua de 7 iulie are o semnificație aparte și pentru Preasfințitul Părinte Episcop Ignatie, fiind ziua sa de naștere. De aceea, în semn de prețuire față de Preasfinția Sa, PS Emilian Crișanul, alături de preoții și credincioșii prezenți, i-au transmis urările și felicitările lor și i-au oferit flori în semn de prețuire.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.